

NOVA
UNIVERZA

DIGNITAS

Revija za človekove pravice

Slovenian journal of human rights

ISSN 1408-9653

Stališča Evropske pravne fakultete v Novi Gorici do predloga zakona ZViS-1
Alenka Temeljotov Salaj

Article information:

To cite this document:

Temeljotov Salaj, A. (2018). Stališča Evropske pravne fakultete v Novi Gorici do predloga zakona ZViS-1, Dignitas, št. 59/60, str. 63-66.

Permanent link to this document:

<https://doi.org/10.31601/dgnt/59/60-7>

Created on: 07. 12. 2018

To copy this document: publishing@nova-uni.si

For Authors:

Please visit <http://revije.nova-uni.si/> or contact Editors-in-Chief on publishing@nova-uni.si for more information.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

© Nova univerza, 2018

NOVA
UNIVERZA

FAKULTETA ZA SLOVENSKE
IN MEDNARODNE ŠTUDIJE

NOVA
UNIVERZA

EVROPSKA PRAVNA
FAKULTETA

NOVA
UNIVERZA

FAKULTETA ZA DRŽAVNE
IN EVROPSKE ŠTUDIJE

Stališča Evropske pravne fakultete v Novi Gorici do predloga zakona ZViS-1

Alenka Temeljotov Salaj

1. Predlog zakona **močno omeji konkurenčnost zasebnih VZ** na področju izvajanja visokošolske dejavnosti z diskriminatornim načinom financiranja izvajanja javne službe v odvisnosti od lastniškega statusa, pri čemer javnim VZ za izvajanje javne službe zagotavljajo sredstva za TS, ES, ZRS, DSF, obštudijske dejavnosti, investicije in investicijsko vzdrževanje, nacionalno pomembne naloge in inštitucije ter razvojne in druge naloge (114. člen), medtem ko zasebnim zagotavljajo sredstva le za TS in ES (115. člen) ter za razvojne naloge (133. člen). S temi ukrepi se močno omejuje zasebne zavode, pri čemer so posledice tega razlikovanja najbolj drastično izražene **na področju raziskovalne dejavnosti, kjer se javnim VZ dodeljujejo sredstva za znanstveno raziskovalni steber ZRS (124. člen), s čimer lahko veliko lažje dosežejo merilo kakovosti v visokem šolstvu 'Delovanje visokošolskih zavodov'**¹, po katerem se meri kakovost znanstvenoraziskovalnih aktivnosti.

2. Predlog zakona določa petletno obdobje veljavnosti javne listine o akreditaciji VZ in visokošolskih programov. Skrajševanje obdobja veljavnosti akreditacije na največ pet let, namesto sedanjih sedem let, je nesmiselna **z vidika uveljavljanja birokratskih načel v izobraževalno dejavnost**, predvsem s povečevanjem števila 'birokratskih ur' za pripravo vlog za dokazovanje izpolnjevanja pogojev za podaljšanje akreditacije, namesto usmerjenosti v kakovostno izvedbo programov. Ob upoštevanju še posebnih zahtev za zasebne visokošolske, z vidika višanja rizika finančne nevzdržnosti zasebnih zavodov, omenjenih v 22. točki tega komentarja, kot so bančne garancije za izvajanje študijskega leta, zagotovitve tretjine polno zaposlenih ter zagotovitve 30 odstotkov

¹ Merila za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov - 10. in 28. člen.

sredstev, lahko **skrajšanje akreditacijskega obdobja razumemo zgolj kot ukrep za odvzem akreditacije po hitrem postopku**. Namesto povečevanja pritiskov na VZ z uvajanjem 'nesmiselnih nadzorstvenih zahtev' v smeri omejevanja izobrazbe predlagamo resen premislek o novi 'stvarnosti', kjer postaja ravnost 'izobrazba' tržno blago za vsakega posameznika, in dopustitev čim večjo konkurenčnost na izobraževalnem področju.

Na osnovi zgoraj naštetih komentarjev predlagamo spremembe in črtanje naslednjih členov ZViS:

1. Spremembo drugega stavka 5. člena o vrstah VZ, ki naj se glasi: »Samostojni visokošolski zavodi so univerze, fakultete, umetniške akademije in visoke strokovne šole.«

Smiselno se predlaga sprememba 18. člena, ki se nanaša na pridružene članice univerze. Tako se glasi:

»18. člen

(ustanovitev univerze in pridružene članice univerze)

(1) Samostojni visokošolski zavodi in drugi zavodi lahko ustanovijo univerzo.«

Prvi odstavek 18. člena postane drugi.

2. Spremembo drugega odstavka 10. člena, ki se nanaša na avtonomijo VZ, ki naj se glasi: »Univerze in samostojni visokošolski zavodi, ustanovljeni v RS, delujejo po načelih avtonomije, ki jim zagotavlja predvsem:«. Ostalo besedilo se ohrani.

3. Spremembo zadnjega stavka šestega odstavka 11. člena, ki se nanaša na izobraževanje pod enakimi pogoji. Iz stavka naj se črta beseda 'javnega', tako da se glasi: »S statutom visokošolskega zavoda se za Slovence brez slovenskega državljanstva lahko določijo ugodnejši pogoji za vpis«.

4. Spremembo 20. člena o odcepljenem podjetju in 21. člena o odsvojitvi udeleženih pravic, iz katere se črta beseda 'javna' iz celotnega besedila obeh členov.

5. Spremembo 4. alineje prvega odstavka 22. člena o pogojih za ustanovitev zavoda, s tem da se črta del alineje, ki se nanaša na zahtevano najmanj tretjinsko redno zaposlitev, tako da se glasi:

- »4. zagotovljeni visokošolski učitelji, znanstveni delavci in visokošolski sodelavci, potrebni za izvedbo programa, pri čemer mora biti izkazan raziskovalni element: predložen mora biti program raziskovalnega dela in poročilo o temeljnem ali aplikativnem znanstvenoraziskovalnem delu oz. umetniškem delu predvidenih nosilcev in izvajalcev predmetov v zadnjih petih letih na

področjih, za katere se zavod ustanavlja in s katerih so predlogi študijskih programov.«

6. Črtanje tretjega odstavka 22. člena v celoti.

7. Sprememba četrtega odstavka 22. člena, ki naj se glasi:

»Za ustanovitev univerze je treba izkazati temeljno in aplikativno znanstvenoraziskovalno delo po klasifikaciji FRASCATI na najmanj dveh znanstvenih področjih, na katerih bo opravljala svojo dejavnost. Na vseh teh dveh znanstvenih področjih FRASCATI morajo biti izpolnjeni pogoji za izvajanje študijskih programov vsaj dveh stopenj.«

7. Črtanje šestega odstavka 22. člena v celoti.

Smiselno se spremeni prvi odstavek 23. člena o akreditaciji VZ v delu, ki se nanaša na zgoraj omenjene spremembe 22. člena, tako da se glasi:

»Pred sprejemom akta o ustanovitvi si mora ustanovitelj pri agenciji pridobiti odločbo o akreditaciji visokošolskega zavoda.« Ostalo besedilo se črta.

Smiselno se predlaga črtanje drugega odstavka 23. člena v celoti.

Smiselno se črta zadnji stavek tretjega odstavka 26. člena.

8. Spremembo prvega stavka prvega odstavka 24. člena o podaljšanju akreditacije, tako da se glasi: »Visokošolski zavod si mora pri agenciji najmanj vsakih sedem let pridobiti odločbo o podaljšanju akreditacije visokošolskega zavoda.« Drugi stavek se ohrani.

Smiselno se predlaga tudi sprememba 1. alineje šestega odstavka 81. člena, ki naj se glasi: »podaljša akreditacijo visokošolskega zavoda za obdobje sedmih let.«

9. Spremembo četrtega odstavka 43. člena o akreditaciji novih študijskih programov, tako da se prvi stavek črta, drugi pa spremeni, tako da se glasi: »Univerza in samostojni visokošolski zavod obvezne sestavine študijskih programov spreminja sama.« Tretji stavek postane drugi.

10. Spremembo prvega odstavka 67. člena, ki obravnava sestavo Sveta za visoko šolstvo, ki naj se glasi:

»Svet za visoko šolstvo ima predsednika in 24 članov. Sestavljajo ga strokovnjaki s področja visokega šolstva ter znanosti in tehnologije, gospodarstva, predstavniki študentov visokošolskih zavodov in višjih strokovnih šol ter socialnih partnerjev. Njegovi člani so rektorji univerz, ki jih izbere rektorska konferenca, pred-

sednik Skupnosti samostojnih visokošolskih zavodov, predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti, predsednik Nacionalne agencije Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu ter predsednik Inženirske akademije Slovenije.«

11. Spremembo 114. člena o proračunskih sredstvih za javno službo, ki naj se spremeni, tako da se iz prvega stavka črta beseda 'javnim'.

Smiselno se predlaga sprememba naslova 124. člena, tako da se glasi: »dodeljevanje sredstev ZRS za visokošolske zavode«.

Smiselno se predlaga sprememba prvega odstavka 180. člena, ki govori o financiranju zasebnih VZ s koncesijo, ki naj se glasi:

»(1) Študijski programi, ki jih izvajajo zasebni visokošolski zavodi na podlagi koncesije, se financirajo iz državnega proračuna.«
Preostalo besedilo se črta.

Smiselno se predlaga črtanje sedmega odstavka 180. člena v celoti.